

Звіт про роботу Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи за період восьмого скликання (2014 – 2019 рр.)

I. Комітет Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи восьмого скликання був утворений відповідно до Постанови Верховної Ради України від 04 грудня 2014 року № 22-VIII «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України восьмого скликання».

Відповідно до Постанови Верховної Ради України від 04 грудня 2014 року № 23-VIII «Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України восьмого скликання та обрання голови, першого заступника, заступників голови, секретаря та членів Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації» (із змінами до неї) до Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи було обрано таких народних депутатів України:

голова Комітету — ТОМЕНКО Микола Володимирович — народний депутат України, фракція ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА» (Повноваження народного депутата Томенка М. В. достроково припинено. Додатково див. Постанову Центральної виборчої комісії № 91 від 28 березня 2016 року); перший заступник голови Комітету — ДІРІВ Анатолій Борисович — народний депутат України, фракція Політичної партії «НАРОДНИЙ ФРОНТ»; заступник голови Комітету — ЛЕНСЬКИЙ Олександр Олександрович — народний депутат України, фракція Радикальної партії Олега Ляшка;

заступник голови Комітету — НЕДАВА Олег Анатолійович — народний депутат України, фракція ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА»; секретар Комітету — ЄДНАК Остап Володимирович — народний депутат України, фракція Політичної партії «Об'єднання «САМОПОМІЧ»; члени Комітету:

БАЛИЦЬКИЙ Євген Віталійович — народний депутат України, позафракційний;

БАРНА Степан Степанович — народний депутат України, фракція ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА» (Повноваження народного депутата Барни С. С. достроково припинено згідно з Постановою Верховної Ради № 392-VIII від 13.05.2015);

ВАЛЕНТИРОВ Сергій Васильович — народний депутат України, фракція ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА»;

ДЗЮБЛИК Павло Володимирович — народний депутат України, фракція Політичної партії «НАРОДНИЙ ФРОНТ»;

КОЛЕСНИКОВ Дмитро Валерійович — народний депутат України, фракція Політичної партії «Опозиційний блок»;

МОСКАЛЕНКО Ярослав Миколайович — народний депутат України, депутатська група «Воля народу»;

РИБАК Іван Петрович — народний депутат України, фракція ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА»;

САЖКО Сергій Миколайович — народний депутат України, фракція Політичної партії «Опозиційний блок»;

ТРИГУБЕНКО Сергій Миколайович — народний депутат України, фракція ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА»;

ЧЕПІНОГА Віталій Михайлович — народний депутат України, фракція ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА».

Відповідно до рішення Комітету № 1/1 від 05 грудня 2014 року у Комітеті було утворено 6 підкомітетів:

— з питань охорони і раціонального використання надр, водних ресурсів (голова підкомітету Балицький Є. В.);

— з питань лісових ресурсів, об'єктів тваринного та рослинного світу, природних ландшафтів та об'єктів природно-заповідного фонду (голова підкомітету Дзюблик П. В.);

— з питань державного моніторингу навколишнього природного середовища (голова підкомітету Рибак І. П.);

— з питань державної політики у сфері поводження з відходами (голова підкомітету Тригубенко С. М.);

— з питань подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, соціального захисту постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи (голова підкомітету Москаленко Я. М.);

— з питань цивільного захисту населення, попередження та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного або природного характеру (голова підкомітету Сажко С. М.).

Організаційно-інформаційне, консультативно-правове, методичне забезпечення діяльності Комітету, зокрема щодо підготовки до розгляду законопроектів, проектів постанов та інших актів Верховної Ради України, організації проведення засідань Комітету, слухань у Комітеті та круглих столів, роботи підкомітетів та діяльності членів Комітету, що пов'язана з вирішенням питань, віднесених до предметів відання Комітету, здійснював секретаріат Комітету зі штатною чисельністю 14 осіб на чолі з керівником секретаріату Борисюком Михайлом Миколайовичем.

II. Комітет у своїй діяльності керувався Конституцією України, законами України «Про Регламент Верховної Ради України», «Про комітети Верховної Ради України», іншими законами України, постановами Верховної Ради України, розпорядженнями Голови Верховної Ради України та іншими нормативно-правовими актами України.

Відповідно до Постанови Верховної Ради України від 04 грудня 2014 року № 22-VIII «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України восьмого скликання» до предметів відання Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи восьмого скликання віднесено питання:

— охорона, збереження, використання та відновлення (відтворення) природних ресурсів, у тому числі надр, лісів, водних ресурсів, атмосфери, тваринного та рослинного світу, природних ландшафтів;

— збереження та збалансоване використання природних ресурсів виключної (морської) еконо-

мічної зони, континентального шельфу та освоєння космічного простору;

— екологічна безпека, попередження та ліквідація наслідків природного лиха, техногенних аварій і катастроф, діяльність державних аварійно-рятувальних служб;

— радіаційна та пожежна безпека;

— цивільний захист населення;

— правовий режим зони надзвичайної екологічної ситуації;

— державна політика у сфері поводження з відходами, включаючи радіоактивні та токсичні відходи;

— державний моніторинг навколишнього природного середовища;

— адміністративно-господарські санкції за забруднення навколишнього природного середовища;

— створення, охорона та розвиток об'єктів природно-заповідного фонду України;

— ліквідація наслідків Чорнобильської катастрофи, у тому числі надання згоди на обов'язковість міжнародних договорів України з цих питань;

— соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи;

— екологічне страхування та екологічний аудит.

Також відповідно до законодавства до компетенції Комітету входили питання:

вивчення практики застосування, впровадження та виконання прийнятих законів або їх окремих положень з питань охорони навколишнього природного середовища, природокористування, екологічної безпеки і ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та ефективність їх дії;

розгляд пропозицій, що свідчать про потребу у прийнятті нових законодавчих актів з питань охорони навколишнього природного середовища, природокористування, екологічної безпеки і ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, у тому числі надання згоди на обов'язковість міжнародних договорів України з цих питань і, в разі необхідності, підготовка відповідного висновку на розгляд Верховної Ради України;

збір, вивчення, дослідження, аналіз інформації з питань охорони навколишнього природного середовища, природокористування, екологічної безпеки і ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи; вивчення й аналіз ефективності дії законів та інших правових актів, практичного використання законодавства з питань, що віднесені до відання Комітету, відповідними міністерствами і відомствами, організаціями і установами, внесення пропозицій і розробка заходів щодо удосконалення цієї роботи;

участь у здійсненні парламентського контролю за виконанням Конституції та законів України, інших актів Верховної Ради України центральними органами державної виконавчої влади та місцевої влади, підприємствами і організаціями незалежно від форм власності з питань охорони навколишнього природного середовища, природокористування, екологічної безпеки і ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи;

участь в організації і проведенні наукових конференцій, семінарів, нарад з питань охорони навколишнього природного середовища, природокористування, екологічної безпеки і ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи;

здійснення міжнародного співробітництва в сфері захисту довкілля, участь у міжнародних конференціях, симпозіумах, семінарах та інших заходах з питань, віднесених до відання Комітету;

сприяння вдосконаленню системи екологічної освіти та виховання в Україні, проведення фундаментальних та прикладних досліджень з екологічних питань, впровадженню їх результатів у виробництво.

За звітний період Комітет провів 95 засідань, на яких розглянуто 1170 питань.

Основними здобутками роботи Комітету є підготовка законодавчих актів, які сприяли вирішенню актуальних проблем сьогодення.

За період восьмого скликання Верховної Ради України Комітет визначено головним з підготовки 225 законопроектів і 21 проекта постанов з окремих питань. Підготовлено Комітетом та прийнято Верховною Радою України законів — 22, постанов — 44, 8 законопроектів прийнято в першому читанні (із них 1 втратив актуальність), 116 законопроектів підготовлено до розгляду, 57 законопроектів було відхилено або відкликано суб'єктами права законодавчої ініціативи, або не включено до порядку денного.

Комітетом надані висновки до 585 законопроектів, що готувались до розгляду Верховною Радою України іншими комітетами. Висловлені зауваження та пропозиції були направлені головним комітетам для використання ними для поліпшення змісту і правового наповнення законів, які приймалися Верховною Радою України.

Прийнято хваляві закони екологічного спрямування та з питань подолання наслідків Чорнобильської катастрофи.

Зокрема, Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо охорони тваринного світу» (№ 322-VIII від 09.04.2015), який спрямований на посилення заходів по охороні тваринного світу. Завданнями Закону є: охорона середовища існування тваринного світу; боротьба з браконьєрством; збереження територій природно-заповідного фонду України; приведення законів України до норм міжнародного екологічного права.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення прозорості видобувних галузей в Україні» (№ 521-VIII від 16.06.2015). Метою Закону є забезпечення можливості отримання фінансової інформації та інформації про господарську діяльність для підготовки Звіту про платежі видобувних компаній до бюджету України і доходи Уряду від їх діяльності відповідно

до вимог Стандарту Ініціативи прозорості видобувних галузей, створення сприятливого інвестиційного клімату, умов подолання корупції, ефективного конкурентного середовища.

Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (№ 987-VIII від 04.02.2016). Метою є поновлення права громадян, які працюють у зоні відчуження на встановлення доплат в порядку та розмірах, визначених Кабінетом Міністрів України.

Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» щодо усунення дискримінаційного ставлення до громадян, які брали участь у ліквідації наслідків інших ядерних аварій, у ядерних випробуваннях та військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї» (№ 1339-VIII від 21.04.2016) спрямований на поширення дії Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» на осіб, які постраждали внаслідок участі у ліквідації інших ядерних аварій та випробувань, у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, а також у складуванні ядерних зарядів та здійсненні з ними регламентних робіт, з наданням таким особами відповідних пільг та компенсацій, передбачених названим Законом.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання окремих питань правового режиму території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» (№ 1472-VIII від 14.07.2016) прийнято з метою врегулювання проблемних питань правового режиму території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, та створення правового підґрунтя для здійснення науково-технічної діяльності, проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень на відповідній території тощо.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження інтегрованих підходів в управлінні водними ресурсами за басейновим принципом» (№ 1641-VIII від 04.10.2016) розроблено та прийнято на виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (Додаток XXX Глави 6), Водної рамкової директиви ЄС (Директива № 2000/60/ЄС про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері водної політики зі змінами і доповненнями, внесеними Рішенням № 2455/2001/ЄС і Директивою 2009/31/ЄС, Плану законодавчого забезпечення реформ в Україні, затвердженого Постановою Верховної Ради України від 4 червня 2015 року № 509-VIII. Метою прийняття Закону є удосконалення законодавства України стосовно впровадження інтегрованих підходів в управлінні водними ресурсами і адаптація водного законодавства до законодавства ЄС.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру щодо спеціального водокористування» (№ 1830-VIII від 07.02.2017). Метою Закону є дерегуляція та розвиток підприємництва, поліпшення умов ведення бізнесу шляхом усунення надмірного навантаження при оформленні права на здійснення спеціального водокористування та приведення процедури оформлення зазначеного права у відповідність до вимог Закону України «Про адміністративні послуги».

Закон України «Про внесення змін до статті 54 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (№ 2015-VIII від 13.04.2017), яким скасовується необхідність встановлювати причинний зв'язок смерті з Чорнобильською катастрофою виключно у випадку набуття права дружиною/чоловіком померлих осіб з інвалідністю, із числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС (категорія 1), на отримання пенсії у зв'язку з втратою годувальника.

Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» (№ 2059-VIII від 23.05.2017) прийнятий з метою встановлення правових та організаційних засад здійснення оцінки впливу на довкілля та забезпечення виконання Україною міжнародних зобов'язань у рамках Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище в трансграничному контексті (Конвенція Спелло) та Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Оргуська Конвенція), стороною яких є Україна, а також імплементації у національне законодавство положень Директив 2003/4/ЄС та 2011/92/ЄС.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації європейських екологічних норм про охорону середовища рідкісних видів тварин і рослин» (№ 1829-VIII від 07.02.2017) спрямований на імплементацію європейських екологічних норм про охорону середовища рідкісних видів тварин і рослин, а також захист від знищення середовища перебування (зростання) зазначених видів тваринного та рослинного світу, занесених до Червоної книги України.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо виконання Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі» (№ 1832-VIII від 07.02.2017) спрямований на посилення охорони рідкісних видів тварин та рослин, занесених до Бернської конвенції.

Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» (№ 2047-VIII від 18.05.2017) визначає загальні вимоги до стічних вод, які скидають у системи каналізації населених пунктів. Його метою є удоскона-

лення законодавства у сфері питного водопостачання та водовідведення, врегулювання відносин, пов'язаних з виробництвом, транспортуванням та постачанням питної води, відведенням, транспортуванням та очищенням стічних вод, задля гарантованого забезпечення споживачів якісною питною водою та централізованим водовідведенням, а також з метою запобігання погіршення якості питної води в джерелах питного водопостачання через скиди в системи централізованого водовідведення стічних вод суб'єктами господарювання.

Закон України «Про внесення змін до статті 48 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (№ 2082-VIII від 06.06.2017) поновлює право на отримання щорічної допомоги на оздоровлення для дітей, які втратили внаслідок Чорнобильської катастрофи одного з батьків, та евакуйованих із зони відчуження у 1986 році.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо охорони пралісів згідно з Рамковою конвенцією про охорону та сталий розвиток Карпат» (№ 2063-VIII від 23.05.2017) спрямований на виконання Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат та Протоколу про стале управління лісами до Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат, в частині охорони пралісів.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження гуманного ставлення до тварин» (№ 2120-VIII від 22.06.2017) уточнює зміст терміна «жорстоке поводження з тваринами», диспозиції деяких складів відповідних правопорушень та збільшують санкції за їх вчинення.

Закон України «Про внесення змін до статті 4 Закону України «Про поводження з радіоактивними відходами» щодо удосконалення механізму фінансування поводження з радіоактивними відходами» (№ 2124-VIII від 11.07.2017), яким відновлюється накопичувальний статус Державного фонду поводження з радіоактивними відходами для розбудови необхідної інфраструктури та підтримки безпеки існуючих об'єктів для поводження з радіоактивними відходами на сучасному рівні.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» (№ 2354-VIII від 20.03.2018) передбачає сфери застосування та порядок здійснення стратегічної екологічної оцінки відповідно до підходу, закріпленому у Директиві Європейського Парламенту та Ради ЄС від 27 червня 2001 року № 2001/42/ЄС. Прийнятий з метою реалізації положень Протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище в трансграничному контексті та стосується стратегій планів, загальнодержавних програм, державних цільових програм та програмних документів, включаючи будь-які зміни до них, та встановлює порядок здійснення стратегічної екологічної оцінки, механізм проведення трансграничних консультацій, інформування про прийняте рішення тощо.

Закон України «Про внесення змін до статті 20-2 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» (№ 2380-VIII від 03.04.2018) спрямований на приведення у відповідність до Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» правових засад функціонування установ у сфері управління центрального органу виконавчої влади, що здійснює державний нагляд (контроль) у сфері охорони навколишнього природного середовища при проведенні вимірювань, не пов'язаних з оцінкою відповідності продукції.

Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо повноважень в галузі охорони навколишнього природного середовища» (№ 2362-VIII від 22.03.2018) спрямований на врегулювання питань передачі повноважень від територіальних органів центрального органу виконавчої влади в галузі охорони навколишнього природного середовища, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям, вносяться відповідні зміни до Закону України «Про природно-заповідний фонд України», а також уточнюються назви деяких центральних органів виконавчої влади, які здійснюють державне управління у цій сфері.

Закон України «Про внесення змін до Загальнодержавної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему» (№ 2595-VIII від 16.10.2018) прийнятий з метою затвердження єдиного документа щодо визначення діяльності зі зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему і бюджетного фінансування цієї діяльності до 2020 року.

Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (№ 2697-VIII від 28.02.2019) спрямований на перегляд основних стратегічних завдань державної екологічної політики у зв'язку із підписанням Угоди про асоціацію України з ЄС та забезпечення поетапного наближення природоохоронного законодавства до відповідних директив ЄС. Закон про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року є документом довгострокового програмування та планування у галузі охорони довкілля.

III. У рамках виконання контрольних функцій за дотриманням і реалізацією Конституції України та законів України Комітетом було підготовлено або за участю Комітету організовано і проведено парламентські слухання — 3, комітетські слухання — 5, круглі столи — 13.

1. Парламентські слухання на тему: «Про зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС, об'єкт «Укриття» та перспективи розвитку зони відчуження» (04 березня 2015 року). В ході парламентських слухань було відзначено, що за час після зупинення 15 грудня 2000 року Чорнобильської АЕС налагоджено дієве міжнародне співробітництво із реалізації міжнародних проектів на майданчику Чорнобильської АЕС, виконаний значний комплекс робіт, спрямований на мінімізацію радіологічних та екологічних наслідків Чорнобильської катастрофи; обго-

ворено питання вдосконалення правових та економічних механізмів зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему, шляхів розвитку зони відчуження; проаналізовано стан фінансування Заходів; наголошено на необхідності подальшого наукового обґрунтування мети заходів з подолання наслідків Чорнобильської катастрофи у віддалений період. За результатами слухань прийнята Постанова Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Про зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС, об'єкт «Укриття» та перспективи розвитку зони відчуження» (№ 348-VIII від 22.04.2015).

2. Парламентські слухання на тему: «30 років після Чорнобиля: уроки та перспективи» (16 березня 2016 року). Метою їх проведення було підведення підсумків, що було зроблено та окреслення того, що потрібно в найпершу чергу вирішити у майбутньому. На слуханнях обговорено технічні, соціальні, екологічні, медичні питання подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, стан території, яка постраждала внаслідок Чорнобильської катастрофи, перспективи її реабілітації. За результатами проведення слухань прийнято Постанову Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «30 років після Чорнобиля: уроки та перспективи» (№ 1089-VIII від 13.04.2016).

3. Парламентські слухання на тему: «Реалізація в Україні міжнародних документів щодо запобігання антропогенним змінам клімату». Під час слухань проаналізовано роботу в парламенті щодо кліматичної проблематики. Відзначено необхідність створення національних систем у відповідь на прискорення змін клімату, використання всіх інструментів політики щодо змін клімату, забезпечення участі у міжнародному переговорному процесі, поєднання економічної складової і адаптації до змін клімату. Проект Постанови про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Реалізація в Україні міжнародних документів щодо запобігання антропогенним змінам клімату» внесений Комітетом на розгляд Верховної Ради України.

У Комітеті з актуальних питань проводились комітетські слухання, круглі столи, наради, візні заходи, семінари, на яких були обговорені проблемні питання правового регулювання у сфері охорони навколишнього природного середовища, надзорної діяльності, функціонування та розвитку природно-заповідного фонду, екологічного стану водних ресурсів України, реформування природоохоронної галузі, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, співробітництва у галузі радіоекології та радіаційної безпеки.

Зокрема проведені:

Слухання у Комітеті на тему: «Аналіз стану природно-заповідного фонду» за участю директорів заповідників і парків, представників центральних органів виконавчої влади, громадських організацій, науковців (4 лютого 2015 року, Верховна Рада України, вул. Грушевського, 5). За результатами слухань прийнято рішення Комітету від 18 березня 2015 року № 11/6.

Слухання у Комітеті на тему: «Дотримання екологічного законодавства під час будівництва Біланівського гірничо-збагачувального комбінату» (9 вересня 2015 року, м. Київ, вул. Грушевського, 5, конференц-зал Верховної Ради України). Учасники слухань висловили пропозиції та зауваження щодо необхідності економічного розвитку регіону, поліпшення умов проживання місцевого населення, добробуту, досягнення реалізації суспільних інтересів та мінімізації негативного впливу на навколишнє природне середовище. Зазначено, що на даний час будівництво комбінату не ведеться. На території майбутнього комбінату виконуються дослідні роботи в рамках дослідно-промислової ділянки. Вся погоджувальна документація на виконання робіт є у наявності та відповідає вимогам чинного законодавства. Також наголошено на необхідності дотримання вимог природоохоронного законодавства щодо проведення державної екологічної експертизи відповідними органами виконавчої влади та врахування її результатів під час прийняття рішень стосовно будівництва ГЗК. За результатами слухань Комітет на своєму засіданні 07 жовтня 2015 року прийняв рішення № 23/24.

Слухання у Комітеті на тему: «Стан та перспективи розвитку мінерально-сировинної бази в Україні» (11 листопада 2015 року, м. Київ, вул. Грушевського, 5, конференц-зал Верховної Ради України). Учасники слухань визначили головні перспективи розвитку — визначення пріоритетних видів сировини і планів їх освоєння на коротко- і довготривалу перспективу, нарощування приросту запасів корисних копалин, виконання регіональних досліджень, підвищення прозорості механізмів користування надрами. Під час обговорення учасники були одностайні щодо необхідності збільшення пріоритету геологічної галузі в національній економіці та необхідності визначення стратегії і перспектив розвитку галузі, пріоритетності напрямів геологорозвідувальних робіт. За результатами слухань Комітет на своєму засіданні 25 листопада 2015 року прийняв рішення № 25/10.

Слухання у Комітеті на тему: «Реформування природоохоронної галузі: зміна системи нагляду за дотриманням законодавства» (16 грудня 2015 року, м. Київ, вул. М. Грушевського, 5, конференц-зал Верховної Ради України). На слуханнях відзначалося, що сучасний стан довкілля, водних, земельних та лісових ресурсів, тваринного та рослинного світу, біологічних ресурсів, поводження з відходами, видобутку корисних копалин свідчить про недостатність існуючої системи нагляду за дотриманням природоохоронного законодавства. Питання здійснення наглядових і контрольних функцій потребує значного вдосконалення. Незадовільний рівень фінансування контролюючих інституцій породжує корупційні явища, тому вкрай необхідно їх бюджетне та матеріально-технічне забезпечення. За результатами слухань Комітет на своєму засіданні 27 січня 2016 року прийняв рішення № 29/21.

Слухання у Комітеті на тему: «Пріоритетні діяльності Уряду в екологічній та природоохоронній сфері на 2016 рік» (23 лютого 2016 року, Верховна Рада України, вул. Грушевського, 18/2). Під час засідання учасниками зазначалося, що побудова діяльності Уряду в екологічній сфері повинна здійснюватися на комплексній основі, бути послідовною та системною, забезпеченою кваліфікованими кадрами та відповідним фінансуванням. Наголошувалося на необхідності ведення невиснажливих для навколишнього середовища методів господарювання та зменшенні шкідливого впливу на нього, включаючи

подолання наслідків хімічного та іншого впливу при землекористуванні у сільському господарстві. Адж, дбаючи про екологічну безпеку, про сприятливе навколишнє середовище, держава тим самим здійснює ефективне інвестування у здоров'я населення та української нації. За результатами слухань Комітет на своєму засіданні 30 березня 2016 року прийняв рішення № 34/20.

Круглі столи, на тему:

1. «Проблеми розвитку природно-заповідного фонду України» (21 січня 2015 року, Верховна Рада України, вул. Грушевського, 18/2).

2. «Перспективи впровадження стратегічної екологічної оцінки (CEO) в Україні в контексті європейської інтеграції» за участю народних депутатів України, працівників Апарату Верховної Ради України, представників центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, науковців, представників міжнародних організацій та громадськості (17 лютого 2015 року, Верховна Рада України, вул. Грушевського 18/2). За результатами круглого столу прийнято рішення Комітету від 18.03.2015 р. № 11/7.

3. «Законодавче регулювання поводження з відходами в Україні» за участю народних депутатів України, представників міністерств, інших органів державної влади та місцевого самоврядування, науковців та бізнес-структур, які працюють у сфері поводження з відходами, та інших організацій (11 березня 2015 року, м. Київ).

4. Щодо проблем рибацтва за участю представників наукових установ, громадськості та органів виконавчої влади (01 квітня 2015 року, Верховна Рада України, вул. Грушевського 5).

5. «Обговорення законопроектів у сфері поводження з відходами» (06 листопада 2015 р., м. Київ, вул. М. Грушевського, 5, конференц-зал Верховної Ради України). Мета круглого столу — узгодження напрямів державної політики України у сфері поводження з відходами з відповідними напрямками політики країн Європейського Союзу, зазначених у проектах Законів реєстр. № 3198 та № 3198-1, а також відповідні зміни до бюджетного та податкового кодексів України.

6. Щодо питань законодавчого врегулювання та дотримання законодавства під час нересту на водних об'єктах України та дотримання сезону тиші у 2016 році (22 березня 2016 року). Учасники відзначили, що питання обмеження (заборони) промислового та любительського рибацтва, а також ведення іншої господарської діяльності, яка шкодить водним живим ресурсам під час нересту (днопоглиблення, розсипка водних об'єктів, видобування піску чи гравію) врегульовані чинним законодавством. Водночас контроль за дотриманням законодавства залишається неефективним, що загрожує знищенням об'єктів тваринного світу та є порушенням національного та міжнародного законодавства. Відзначили необхідність активізації роботи органів виконавчої влади усіх рівнів для забезпечення дотримання законодавства, постійного висвітлення проблеми та визначення законодавством обмежень і санкцій за порушення законодавства у засобах масової інформації.

7. «Реформування системи державного екологічного контролю на засадах європейської екологічної політики» (04 листопада 2016 року). Учасники засідання розглянули питання законодавчого врегулювання системи державного екологічного контролю та визначення її функцій відповідно до європейських практик, а також впровадження системи підготовки та підвищення кваліфікації державних інспекторів з охорони навколишнього природного середовища з урахуванням європейського досвіду.

8. «Якою бути стратегії подолання наслідків Чорнобильської катастрофи та відродження території, що зазнали радіоактивного забруднення» та робочої групи із розробки Стратегії (10 січня 2017 року). У ході засідання була заслухана аналітична доповідь Національного інституту стратегічних досліджень «Політика України щодо подолання наслідків Чорнобильської катастрофи: історія формування, проблеми реалізації та перспективи підвищення її ефективності», також доповіді щодо: сучасного радіологічного стану чорнобильських територій; вимог нових Міжнародних стандартів безпеки та зобов'язання України з їх імплементації; пріоритетних напрямів розвитку Поліського району Київської області у контексті реалізації спільних проектів із ДАЗВ.

9. «Екологічні проблеми Донбасу» (08 червня 2017 року). На круглому столі обговорені питання особливої важливості боротьби за збереження довкілля та екологічну безпеку в умовах критичності екологічної ситуації в Донецькій та Луганській областях, яка посилюється через воєнні дії, що відбуваються у великому промисловому регіоні, де сконцентровано велику кількість екологічно небезпечних об'єктів; за результатами збройного конфлікту на сході України, окрім людських втрат, є значна шкода екологічним системам та природним ресурсам; втрати, які несе довкілля внаслідок воєнних дій на Сході, величезні та іноді незворотні, проблема екологічної безпеки Донбасу набула в Україні безпрецедентних масштабів. За результатами круглого столу прийнято рішення Комітету від 20.06.2017 року № 59/5.

10. «Впровадження Закону України «Про ратифікацію Протоколу про реєстри викидів та перенесення забруднювачів» та використання екологічного податку» (20 жовтня 2017 року). У виступах учасників круглого столу звучала теза про необхідність інтеграції екологічної складової, зміни у системі управління та регулювання мають проводитись таким чином, щоб екологічні вимоги були розглянуті на ранній стадії планування і враховані належним чином під час впровадження. Наголошувалося на необхідності модернізації екологічного податку. Також висловили пропозиції до Верховної Ради України, центральних та місцевих органів виконавчої влади щодо врахування екологічних питань при формуванні програм розвитку. Ці пропозиції розглянуто на засіданні Комітету та прийнято рішення Комітету № 67/10 від 14.11.2017 року.

11. Щодо Дня вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС (13 грудня 2017 року). Учасники круглого столу обговорили ряд важливих питань, зокрема, щодо розроблення нової стратегії подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, соціального захисту постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, фінансування чорнобильських соціальних програм.

12. «Екологічні аспекти розвитку гідроенергетики в Україні» (18 квітня 2018 року). Учасниками круглого столу було проведено всебічне обговорення можливостей реалізації зазначених Урядом

вих документів з врахуванням вимог природоохоронного законодавства, із забезпеченням повноти і об'єктивності процесу та змісту прийняття рішень. Акцентовано увагу на необхідності унормування питань розвитку української енергетики відповідно до екологічних положень Угоди про асоціацію Україна-ЄС.

13. «Про стан виконання Резолюції круглого столу від 24 квітня 2018 року», організованого Чорнобильською асоціацією народних депутатів України (12 грудня 2018 року). У ході обговорення визначили, що до цього часу не внесено на розгляд громадськості проект нової Загальнодержавної програми подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, дія попередньої програми завершилася у 2010 році. Не зроблено практичних кроків для виконання рішень національних судів і Європейського суду з прав людини, прийнятих за позовами чорнобильців, а також на виконання Рішення Конституційного Суду України, якими визнано неконституційними низку положень щодо скасування гарантій соціального захисту чорнобильців. За результатами обговорення прийнято рекомендації Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України стосовно прийняття законопроектів, підвищення рівня соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

За наслідками комітетських слухань, круглих столів приймалися рішення Комітету, які направлялись зацікавленим органам державної виконавчої влади, органам місцевого самоврядування, відомствам, організаціям.

У порядку контролю за дотриманням вимог законодавства, з метою вивчення стану дотримання законодавства органами виконавчої влади та місцевого самоврядування, узагальнення практики його застосування проведено 3 візні засідання Комітету та 5 візних засідань робочих груп. Зокрема,

1. Візні засідання Комітету за участю керівництва Київської обласної державної адміністрації, ДСП «Чорнобильська АЕС» міста Славутича, Державного агентства України з управління зоною відчуження та представників Міненерго, ДІЯРУ, Атомпрофспілки, ЄБРР і інших організацій (19 лютого 2015 року, м. Чорнобиль).

2. Візні засідання у складі Комісії щодо комплексної перевірки стану радіаційно-небезпечних об'єктів колишнього уранового виробництва Виробничого об'єднання «Придніпровський хімічний завод» (09 липня 2015 року, м. Дніпродзержинськ Дніпропетровської області).

3. Візні спільне засідання Комітету на тему: «Пріоритетні напрями діяльності в природоохоронній сфері в 2016 році» (18 травня 2016 року, Мінприроди України, м. Київ).

4. Візні засідання робочої групи Комітету для напрацювання заходів із закриття Львівського миського полігона твердих побутових відходів (06 червня 2016 року, м. Львів).

5. Візні засідання підкомітету з питань державної політики у сфері поводження з відходами Комітету щодо законодавчого врегулювання проблем поводження з небезпечними відходами в Україні (22 вересня 2016 року, Мінприроди України, м. Київ).

6. Візні засідання робочої групи Комітету з питань екологічного впливу діяльності Трипільської теплоелектростанції на навколишнє природне середовище (10 липня 2017 року, м. Українка Обухівського району Київської області).

7. Візні засідання підкомітету з питань лісових ресурсів, об'єктів тваринного та рослинного світу, природних ландшафтів та об'єктів природно-заповідного фонду з проблемних питань у сфері заповідної справи, які потребують вирішення та врегулювання на законодавчому рівні (18 жовтня 2017 року, Мінприроди України, м. Київ).

8. Візні засідання робочої групи Комітету з метою ознайомлення з ходом робіт на сховищі відпрацьованого ядерного палива сухого типу (СВЯЯП-2), об'єктах комплексу «Вектор», майданчику будівництва централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива (23 квітня 2018 року, м. Чорнобиль Київської області).

За звітний період організовано та взято участь у 55 робочих зустрічах та нарадах, зокрема, з екологічних проблем видобування сланцевого газу в Україні, з питань напрацювання попереджувальних заходів по боротьбі зі шкідниками і хворобами лісу та охорони лісів від пожеж на території лісового господарства в Іванківському районі Київської області, стосовно стану реалізації міжнародних проектів на майданчику Чорнобильської АЕС, з питань створення на Черкащині Національного природного парку «Холодний Яр», надання спеціалізованої медичної допомоги громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, з питань пов'язаних із збереженням, використанням, відтворенням лісів, тимчасової заборони експорту лісоматеріалів у необробленому вигляді, а також реформування лісової галузі, з вирішення проблеми поводження з побутовими відходами в Україні, щодо шляхів оприлюднення інформації, яка пов'язана із станом радіологічного забруднення території, щодо законодавчого врегулювання питання охорони, використання та відтворення водних живих ресурсів та інших питань.

Упродовж скликання Комітет плідно співпрацював із міжнародними організаціями, зокрема, з представниками Департаменту ядерної безпеки ЄБРР та представниками Чорнобильського фонду «Укриття» та Рахунку ядерної безпеки в Україні стосовно реалізації міжнародних проектів на майданчику Чорнобильської АЕС. Керівництво Комітету брало активну участь в роботі Асамблеї владників Чорнобильського фонду «Укриття» та Асамблеї донорів Рахунку ядерної безпеки у штаб-квартирі Європейського банку реконструкції та розвитку у м. Лондоні та м. Києві. Сьогодні Асамблея донорів об'єднує 28 країн світу. Фондом керує ЄБРР, який звітує перед країнами-донорами про використання коштів на засіданнях Асамблеї донорів ЧФУ. Комітет послідовно спрямовував свої зусилля на отримання додаткового фінансування країн-донорів з метою забезпечення завершення виконання робіт із будівництва та введення в експлуатацію нового безпечного конфайнмента (НБК), який 10 липня 2019 було передано від компанії «Новарка» до ДСП Чорнобильська АЕС. За підтримки Комітету у Державному бюджеті України на 2019 рік передбачено відповідне фінансування витрат на експлуатацію об'єктів, побудованих за кошти міжнародної технічної допомоги. Комітет приділяв увагу виконанню заходів із завершення будівництва та введення в експлуатацію СВЯЯП-2, що дасть змогу розпочати

перевезення відпрацьованого ядерного палива зі старого сховища (СВЯЯП-1) та продовжувати роботи зі зняття з експлуатації блоків Чорнобильської АЕС.

Також члени Комітету брали участь у заходах міжнародного характеру з важливих питань екологічного спрямування: зміни клімату, збереження і сталого використання океанів, морів і морських ресурсів, зниження ризику стихійних лих тощо.

Зокрема 22 червня 2015 р. Голова Комітету Томенко М. В. та голова підкомітету Рибак І. П. взяли участь у роботі III Дунайської парламентської конференції щодо реалізації Стратегії Європейського Союзу для Дунайського регіону (м. Белград, Республіка Сербія). Стратегія Європейського Союзу для Дунайського регіону була затверджена Радою ЄС 24 червня 2011 року. Обговорення зазначеної стратегії було спрямовано на забезпечення інфраструктурного, екологічного, соціально-економічного та інституційного розвитку регіону. В географічному плані Стратегія охоплює 14 країн, серед яких і Україна.

30 листопада — 11 грудня 2015 р. заступник Голови Комітету Недава О. А. взяв участь у засіданнях Сегменту високого рівня 21-ї Конференції Сторін Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, 11-ї Зустрічі Сторін Кіотського Протоколу до неї, а також засіданнях конвенційних органів (м. Париж, Французька Республіка). На засіданнях було проведено обговорення і дано старт підписанню і ратифікації нової світової кліматичної угоди, яка увійшла в історію як Паризька кліматична угода і яка є основою міжнародного переговорного процесу про зміну клімату.

14-18 листопада 2016 р. Перший заступник Голови Комітету Дирів А. Б. взяв участь у засіданнях Сегменту високого рівня 22-ї Конференції Сторін Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, 12-ї Зустрічі Сторін Кіотського Протоколу до неї, а також засіданнях конвенційних органів (м. Марракеш, Королівство Марокко). В рамках сегменту високого рівня виголошено національні заяви країн-сторін зазначеної Конвенції. Особливу увагу було приділено реалізації Паризької угоди, яку ратифіковано Верховною Радою України 14 липня 2016 року у числі перших парламентів у світі.

На запрошення Президента Міжпарламентського Союзу Сабера Х. Чоудхури та Голови 71-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН Пітера Томпсона Представники Комітету на чолі з Першим заступником Голови Комітету Дирівим А. Б. та головою підкомітету Москаленком Я. М. 13-14 лютого 2017 р. взяли участь у Парламентських слуханнях, які відбулися у штаб-квартирі ООН (м. Нью Йорк, США). Питання порядку денного цих слухань були присвячені досягненню Цілей сталого розвитку у частині збереження і сталого використання океанів, морів і морських ресурсів. Під час обговорення наголошувалося, що загроза виснаження та деградації природних ресурсів планети в цілому та океанів і морів зокрема, надмірна експлуатація цих ресурсів, втрача біологічного різноманіття та загроза втрати цілих видів, забруднення та засмічення морів та океанів напружують пов'язані з людською діяльністю.

13-17 травня 2019 р. Перший заступник Голови Комітету Дирів А. Б. та представники секретаріату Комітету взяли участь у VI сесії Глобальної платформи із зменшення ризику стихійних лих у м. Женева (Швейцарія). Сесія організована Управлінням ООН по зниженню ризику стихійних лих і спрямована на контроль реалізації Сендайської рамкової програми по зниженню ризику стихійних лих на 2015-2030 роки. Сесія надала широкі можливості для взаємодії, спільного розроблення та критичного обговорення стратегії і практики Програми зниження ризику стихійних лих за участю вищих посадових осіб органів державної влади з усього світу. Відбувся обмін кращими практиками щодо нормативних напрацювань, визначити недоліки в реалізації Програми, а також щодо розроблення рекомендацій з прискорення впровадження порядку денного по зниженню ризику стихійних лих та підвищенню життєстійкості.

В порядку контролю за виконанням законів постанов Верховної Ради України, власних рішень на засіданнях Комітету було розглянуто 166 питань. Зокрема, звіти Рахункової палати України щодо результатів аудиту: ефективності формування та використання коштів Державного фонду охорони навколишнього природного середовища; використання коштів держбюджету на експлуатацію державних меліоративних систем; ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на реалізацію положень Кіотського протоколу до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату; стану справляння та дієвості контролю за надходженням плати за користування надрами до Державного бюджету України; виконання рекомендації про захист від забруднення вод басейну річки Західний Буг; ефективності використання коштів державного бюджету на комплексне медико-санітарне забезпечення та лікування онкологічних захворювань із застосуванням високотарітних медичних технологій громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; ефективності використання коштів державного бюджету на санаторно-курортне лікування громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, тощо; питання про будівництво під Києвом Централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива (ЦСВЯЯП); про створення Національного природного парку «Дніпропетровський-Тетерівський»; про Звіт про роботу Міністерства екології та природних ресурсів України за 2016 рік; про інформацію Державної служби України з надзвичайних ситуацій щодо аналізу практики застосування Кодексу цивільного захисту України щодо попередження надзвичайних ситуацій техногенного характеру; про факти порушення екологічного законодавства у зв'язку з вивезенням побутових відходів з міста Львова; про викиди у атмосферне повітря ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»; про стан виконання Закону України «Про Загальнодержавну програму зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему»; про Звіт Кабінету Міністрів України про хід виконання загальнодержавних програм у 2016 році в екологічній та природоохоронній сфері; про реформування Державної екологічної інспекції України та підготовки концепції з її реформування та інших питань.

За результатами розгляду були прийняті рішення Комітету з рекомендаціями органам державної виконавчої влади, органам місцевого самоврядування, організаціям, підприємствам.

Для вдосконалення діяльності Комітету, здійснення ним контрольної функції, створення системності у взаємному обміні інформацією, поглиблен-

ня співпраці між Комітетом та відповідними міністерствами і відомствами члени Комітету були включені до складу їх колегіальних органів та брали участь у роботі колегій міністерств і відомств та інших заходах, які проводились органами державної влади.

Народні депутати — члени Комітету та працівники секретаріату активно брали участь у проведенні різноманітних заходів: конференцій, семінарів, круглих столів, засідань колегій міністерств, симпозиумах, нарадах, спільних засіданнях тощо. За звітний період взято участь у 265 заходах.

За період восьмого скликання у Комітеті опрацьовано і розглянуто 17275 звернень, які надходили від громадян, юридичних осіб, народних депутатів України, органів державної влади і місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, громадських об'єднань тощо.

Керівництво Комітету та народні депутати України — члени Комітету проводили особистий прийом громадян. Звернення громадян в основному стосувалися соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, екологічного стану окремих територій, водних об'єктів України, прибережних захисних смуг, незаконної вирубки лісів, захисту тваринного світу, правильності перерахунку пенсії, надання медичної і матеріальної допомоги та інших питань.

Важливим місцем в діяльності Комітету та роботи секретаріату Комітету було висвітлення діяльності Комітету. Керівництво Комітету та члени Комітету виступали на телебаченні, у пресі з питань законотворчої діяльності Комітету, проблемних питань екології, природокористування, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи. Веб-сайт Комітету, інтегрований до сайту Верховної Ради України, є дієвим інструментом інформування громадськості про діяльність Комітету.

IV. Висновки і пропозиції.
Комітет протягом восьмого скликання Верховної Ради України ефективно здійснював законопроектну, організаційну та контрольну функції. Плани роботи Комітету виконувались: вчасно розглядалась та вносились на розгляд Верховної Ради України висновки щодо законопроектів, з підготовки яких Комітет визначено головним, надавались висновки до законопроектів, що готувались до розгляду іншими комітетами. У порядку контролю за дотриманням вимог законодавства, узагальнення практики його застосування та з метою вивчення стану його дотримання органами виконавчої влади та місцевого самоврядування проводились парламентські та комітетські слухання, візні засідання Комітету та робочих груп, круглі столи, наради. Члени комітету та працівники секретаріату брали участь у проведенні різноманітних заходів: конференцій, семінарів, круглих столів, нарад, засідань колегій міністерств тощо.

Комітет підкреслює, що в Україні в цілому створено законодавчу базу з питань охорони та відтворення природних ресурсів, енерго- та ресурсозбереження, екологічної безпеки, попередження та ліквідації наслідків природного лиха, техногенних аварій і катастроф, діяльності державних аварійно-рятувальних служб, радіаційної та пожежної безпеки, цивільного захисту населення, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. Однак, більшість чинних законів потребує удосконалення, кодифікації та оперативного реагування на виклики та потреби суспільства, законодавчу роботу необхідно продовжувати з врахуванням сучасних потреб та світового досвіду, адаптації українського законодавства до законодавства Європейського Союзу.

Зокрема, існує об'єктивна необхідність підготовки і прийняття законопроектів з питань: забезпечення стабільного фінансування природоохоронної діяльності, зокрема, шляхом підвищення ефективності роботи фондів охорони навколишнього природного середовища та збільшення надходження коштів до них;

уточнення та взаємоузгодження відповідних норм Земельного кодексу України та Водного кодексу України щодо водних об'єктів та земель водного фонду; врегулювання питання надання водних об'єктів у користування на умовах оренди; врегулювання проблем щодо встановлення меж прибережних захисних смуг водних об'єктів, які б дозволяли встановлення меж прибережних захисних смуг водних об'єктів без розроблення окремих проектів землеустрою; віднесення земель водоохоронних зон та прибережних захисних смуг до земель природоохоронного призначення; продовження виконання Загальнодержавної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року;

прийняття Загальнодержавної програми розвитку заповідної справи на період до 2025 року та Загальнодержавної програми збереження біорізноманіття на період до 2025 року; внесення змін до закону України «Про природно-заповідний фонд України» з метою удосконалення принципів та критеріїв відбору території і об'єктів природно-заповідного фонду, оцінки природоохоронних, лісовничих, історико-культурних, соціальних, економічних та інших аспектів;

розроблення законопроектів з питань надкористування, створення системи збалансованого (сталого) та невиснажливого використання природних ресурсів, зокрема прийняття нової редакції Кодексу України про надра та оновлення Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року, у тому числі законодавчого врегулювання питань розробки розсіяних проявів бурштину, вугілля, незначних запасів мінеральних вод та інших корисних копалин, що не мають промислового значення, екологічних вимог до видобування сланцевого газу тощо; удосконалення законодавства з питань зміни клімату у відповідності з пропозиціями, які були висловлені 4 липня 2018 р. під час проведення парламентських слухань на тему: «Реалізація в Україні міжнародних документів щодо запобігання антропогенним змінам клімату».

Потребує реформування система (зокрема, структура та методи функціонування) державного нагляду (контролю) за дотриманням природоохоронного законодавства разом із збільшенням розміру відповідальності за порушення вимог природоохоронного законодавства.

У сфері лісового господарства необхідно забезпечити створення ефективної, прозорої і регульованої загальнодержавної системи обліку та ведення лісового господарства, охорони лісів, зокрема внести зміни до Лісового кодексу України щодо ор-

ганізації та проведення національної інвентаризації лісів, реформування державної лісової охорони, а також ведення лісового господарства, справляння податків та інших надходжень до державного бюджету суб'єктами господарювання у сфері лісового господарства, забезпечити належну взаємодію та координацію дій органів державної влади в частині обміну інформацією з питань справляння податків і виявлення лісопорушень та притягнення винних до відповідальності.

У сфері поводження з відходами необхідно, у першу чергу, удосконалити Закон України «Про відходи» та інші законодавчі акти у цій сфері задля визначення і закріплення принципів превентивності, пріоритетності утилізації відходів над їх розміщенням; умов, за яких виникає обов'язок позбутися відходів; ієрархії пріоритетів дій у сфері поводження з відходами з відповідними стимулюванням діяльності суб'єктів господарювання; відповідальності виробника продукції за її утилізацію по завершенні життєвого циклу цієї продукції; заборони ввезення на територію України продукції, яка по завершенні свого життєвого циклу не може бути використана як вторинний ресурс; вимоги щодо знешкودження відходів тощо.

Враховуючи значну потребу у пожежній та іншій спеціальній техніці для технічного переоснащення пожежно-рятувальних підрозділів потребує вирішення питання державної підтримки та стимулювання вітчизняного виробника до розробки та випуску новітньої пожежної та іншої спеціальної техніки, а також визначення критеріїв віднесення пожежної та іншої спеціальної техніки до категорії «вітчизняне виробництво». В умовах обмеженого фінансового забезпечення та у зв'язку з наявністю пожежно-рятувальних автомобілів, що відпрацювали встановлені терміни експлуатації та вивільняються в результаті оновлення, але за своїм технічним станом можуть бути використані пожежно-рятувальними підрозділами місцевої пожежної охорони, є необхідність врегулювати на законодавчому рівні питання безоплатної передачі таких автомобілів з державної у комунальну власність.

Необхідно також удосконалити норми Кодексу цивільного захисту України, зокрема, в частині визначення повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері цивільного захисту (Міністерства внутрішніх справ України), та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики в цій сфері (ДНС), оскільки чинна норма Кодексу такі повноваження покладає на один центральний орган виконавчої влади.

Потребують вирішення питання ефективного соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, зокрема, приведення норм Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», у відповідність до рішення Конституційного Суду України від 17 липня 2018 р. № 6-р/2018, законодавчого врегулювання питання статусу дітей після досягнення повноліття, які народилися у громадян, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи; збільшення фінансування на безоплатне харчування дітей, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, розмірів грошової компенсації вартості продуктів харчування громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, забезпечення ліками, відновлення фінансування бюджетних програм «Комплексне медико-санітарне забезпечення та лікування онкологічних захворювань із застосуванням високотехнологічних медичних технологій громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», «Забезпечення житлом громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»; врегулювання питання пенсійної забезпечення постраждалих, виконання судових рішень по пенсіях і компенсаційних виплатах.

Потребують законодавчого затвердження подальші етапи та необхідні заходи діяльності зі зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему і бюджетного фінансування цієї діяльності на 2019-2020 та подальші роки, створення інфраструктури поводження з радіоактивними відходами та відпрацьованим ядерним паливом і завершення введення в експлуатацію безпечного конфайнменту об'єкта «Укриття» для перетворення в подальшому цього об'єкта на екологічно безпечну систему та забезпечення бюджетного фінансування цієї діяльності, забезпечення робіт з остаточного закриття та консервації блоків Чорнобильської АЕС; вирішення питання відшкодування Пенсійному фонду України витрат на виплату і доставку пенсії особам (яким вона призначена на пільгових умовах, до отримання права на пенсію за віком), що зайняті на роботі зі зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему.

На разі існує необхідність підготовки і прийняття законопроектів з питань удосконалення радіаційного захисту населення і довкілля, розвитку продуктивних сил зарубужених регіонів, відновлення виробничої та соціальної інфраструктури на цих територіях, зняття з них обмежень господарської діяльності, у тому числі у виробництві сільськогосподарської продукції, повернення земель Чорнобильської зони відчуження до економіки України з метою подальшого ефективного використання і розвитку промислового майданчика та виробничої інфраструктури Чорнобильської АЕС та зони відчуження.

Комітету необхідно і надалі поглиблювати співпрацю з громадськими організаціями, розвивати вже налагоджені конструктивні стосунки. Зокрема, необхідно звернути увагу на пропозиції громадських організацій та громадян стосовно покращення навколишнього природного середовища, поліпшення соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, а саме:

забезпечення виконання міжнародних зобов'язань України; розширення мережі об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі; недопущення зниження статусу об'єктів природно-заповідного фонду; удосконалення системи контролю за дотриманням екологічного законодавства; впровадження «чистих», ресурсо- та енергоефективних технологій, екологічно збалансованої системи природокористування в усіх галузях економіки; вдосконалення економічного механізму природокористування;

поліпшення пенсійного, медичного, соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, забезпечення соціальних прав і гарантій постраждалим внаслідок Черно-

бильської катастрофи, які їм надано відповідно до законодавства;

забезпечення подолання екологічних, соціальних та економічних наслідків воєнних дій на сході України, широке залучення громадських організацій, науковців та експертів до проведення інвентаризації пошкоджених або зруйнованих об'єктів, які становлять потенційну загрозу природному середовищу та здоров'ю населення.

**Перший заступник Голови Комітету А. ДИРІВ.
Керівник секретаріату М. БОРИСЮК.**

ДОДАТОК

Зведена інформація про загальний стан розгляду законопроектів, стосовно яких Комітет було визначено головним з їх підготовки чи доопрацювання за період восьмого скликання

Законопроекти, прийняті Верховною Радою України у першому читанні, щодо яких не прийнято остаточного рішення:

1. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення безперешкодного доступу громадян до узбережжя водних об'єктів для загального водокористування (реєстр. № 1107 від 28.11.2014 р.), внесений народними депутатами України Левченком Ю. В., Осуховським О. І., Ілленком А. Ю., Бубликом Ю. В., Марченком О. О., Головком М. Й. Прийнято у першому читанні 04.02.2015;
 2. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо охорони фауни та флори згідно міжнародних угод) (реєстр. № 3445 від 10.11.2015 р.), внесений народними депутатами України Дирівим А. Б., Рибаким І. П., Дзюбликом П. В. Прийнято у першому читанні 04.10.2016;
 3. Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (щодо виплати грошової компенсації на харчування дітей) (реєстр. № 6230 від 23.03.2017), внесений народними депутатами України Арешонковим В. Ю., Констанкевич І. М., Дзюбликом П. В., Москаленком Я. М. та іншими народними депутатами України. Прийнято у першому читанні 17.04.2018;
 4. Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (щодо соціального захисту учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС) (реєстр. № 6656 від 27.06.2017), внесений народним депутатом України Литвином В. М. Прийнято у першому читанні 17.04.2018;
 5. Проект Закону про внесення змін до деяких законів України (щодо введення заборони на суцільну вирубку ялицево-букових лісів на гірських схилах Карпатського регіону) (реєстр. № 6749 від 17.07.2017) внесений народними депутатами України Подольак І. І., Москаленком Я. М., Остріковою Т. Г., Герасимовим А. В., Сотником О. С. Прийнято у першому читанні 03.04.2018;
 6. Проект Закону про озоноруйнівні речовини та фторовані парникові гази (реєстр. № 9082 від 14.09.2018), внесений Кабінетом Міністрів України. Прийнято у першому читанні 28.02.2019;
 7. Проект Закону про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів (реєстр. № 9253 від 01.11.2018), внесений Кабінетом Міністрів України. Прийнято у першому читанні 28.02.2019.
- Усього: 7.**
Підготовлено та прийнято Верховною Радою України Закони України:
1. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо охорони тваринного світу» (№ 322-VIII від 09.04.2015).
 2. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо охорони біорізноманіття» (№ 323-VIII від 09.04.2015).
 3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення прозорості видобувних галузей в Україні» (№ 521-VIII від 16.06.2015).
 4. Закон України «Про внесення зміни до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (№ 987-VIII від 04.02.2016).
 5. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» щодо усунення дискримінаційного ставлення до громадян, які брали участь у ліквідації наслідків інших ядерних аварій, у ядерних випробуваннях та військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї» (№ 1339-VIII від 21.04.2016).
 6. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання окремих питань правового режиму територій, що знала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» (№ 1472-VIII від 14.07.2016).
 7. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження інтегрованих підходів в управління водними ресурсами за басейновим принципом» (№ 1641-VIII від 04.10.2016).
 8. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру щодо спеціального водокористування» (№ 1830-VIII від 07.02.2017).
 9. Законом України «Про внесення зміни до статті 54 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (№ 2015-VIII від 13.04.2017).
 10. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» (№ 2059-VIII від 23.05.2017).
 11. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації європейських екологічних норм про охорону середовища рідкісних видів тварин і рослин» (№ 1829-VIII від 07.02.2017).
 12. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо виконання Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі» (№ 1832-VIII від 07.02.2017).

13. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» (№ 2047-VIII від 18.05.2017).	
14. Закон України «Про внесення змін до статті 48 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (№ 2082-VIII від 06.06.2017).	
15. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо охорони пралісів згідно з Рамковою конвенцією про охорону та сталий розвиток Карпат» (№ 2063-VIII від 23.05.2017).	
16. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження гуманного ставлення до тварин» (№ 2120-VIII від 22.06.2017).	
17. Законом України «Про внесення зміни до статті 4 Закону України «Про поводження з радіоактивними відходами» щодо удосконалення механізму фінансування поводження з радіоактивними відходами» (№ 2124-VIII від 11.07.2017).	
18. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» (№ 2354-VIII від 20.03.2018).	
19. Закон України «Про внесення змін до статті 20-2 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» (№ 2380-VIII від 03.04.2018).	
20. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо повноважень в галузі охорони навколишнього природного середовища» (№ 2362-VIII від 22.03.2018).	
21. Закон України «Про внесення змін до Загальнодержавної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему» (№ 2595-VIII від 16.10.2018).	
22. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (№ 2697-VIII від 28.02.2019).	
Усього: 22. Підготовлено та прийнято Постанови Верховної Ради України з окремих питань:	
1. «Про проведення парламентських слухань на тему: «Про зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС, об'єкт «Укриття» та перспективи розвитку зони відчуження» (№ 111-VIII від 15 січня 2015 року);	
2. «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Про зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС, об'єкт «Укриття» та перспективи розвитку зони відчуження» (№ 348-VIII від 22.04.2015);	
3. «Про звільнення Шевченка І. А. з посади Міністра екології та природних ресурсів України» (№ 574-VIII від 02.07.2015);	
4. «Про вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС та про заходи, пов'язані з 30-ми роковинами Чорнобильської катастрофи» (№ 793-VIII від 12.11.2015);	
5. «Про проведення парламентських слухань на тему: «30 років після Чорнобіля: уроки та перспективи» (№ 852-VIII від 08.12.2015);	
6. «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «30 років після Чорнобіля: уроки та перспективи» (№ 1089-VIII від 13.04.2016);	
7. «Про проведення парламентських слухань на тему: «Реалізація в Україні міжнародних документів щодо запобігання антропогенним змінам клімату» (№ 2424-VIII від 16.05.2018);	
8. «Про подолання негативних наслідків екологічної ситуації в басейні річок Хомора та Случ на окремих територіях Хмельницької та Житомирської областей» (2723-VIII від 16.05.2019).	
Усього: 8.	
Комітет визначено головним з підготовки законопроектів	225
Підготовлено Комітетом та прийнято Верховною Радою України закони України	22
Законопроекти прийняті в першому читанні	7
Закони або законопроекти, які розглядалися Комітетом, але були скасовані Верховною Радою України чи були заслужані на сесії Верховної Ради України, або відкриті суб'єктами права законодавчої ініціативи	57
Законопроекти підготовлені до розгляду	116
Законопроекти, що знаходяться на опрацюванні	23
Підготовлено Комітетом та прийнято Верховною Радою України постанови Верховної Ради України	44
Комітет визначено головним з підготовки проектів постанов з окремих питань	21
з них:	
Підготовлено Комітетом та прийнято Верховною Радою України Постанови Верховної Ради України з окремих питань	8
Відхилено, не прийнято Постанови Верховної Ради України з окремих питань	6
Постанови Верховної Ради України з окремих питань підготовлені до розгляду	6
Постанови Верховної Ради України з окремих питань, що знаходяться на опрацюванні	1
За звітний період проведено засідань Комітету —	95
Питання розглянуті на засіданнях Комітету —	1170
Комітетом надані висновки до законопроектів —	585
Розглянуто питань на засіданні Комітету у порядку контролю за виконанням законів, постанов Верховної Ради України, власних рішень —	166
Опрацьовано і розглянуто листів і звернень громадян, підприємств, установ, організацій, місцевих та центральних органів влади —	1275

Друкуються мовою оригіналу.